

Folkens, vi bor i Norge. Ikke la alarmklokkene ringe.

Oslo-skolen er en kamparena. De viktigste våpnene må være tillit, åpenhet og forståelse.

A | Kommentar
Nazneen Khan-Østrem
Kommentator

På Trosterud var det mange som bare så på meg og tenkte at jeg ikke var som dem. Og derfor ville de ikke være vennen min.

Det gjør vondt i hjertet å lese denne uttalelsen fra Lucia (11).

Foreldrene hennes som bor på Hauge-rud, har valgt å ta henne ut fra nærskolen sin. De gjør det med tungt hjerte. Der har hun gått i seks år. Hun skal nå gå på en privatskole. De oppgir kulturkollisjoner som årsak.

På Trosterud er andelen minoritets-språklige 64 prosent, på Haugerud er den 80 prosent.

Velkjente problemer. Foreldrene forteller om manglende bursdagsfeiringer, koranskole, dårlig oppmøte på foreldremøter, skjellsord mot skeive og at jenter ikke får overnatte hos venner.

Mange foreldre i Oslo vil nikke gjenkjennende til denne virkelighetsbeskrivelsen.

Det gjelder både dem som har barn i skolen nå, og dem som har hatt barn på skolen for 20, 30, ja til og med for 40 år siden. Lite av det Lucias foreldre nevner, er nytt.

Gjennom årenes løp er det blitt sagt til det kjedsommelige at det ikke er så lett å stille på foreldremøter når mor har en stor barneflokk og far sannsynligvis har flere jobber.

På samme vis er det ingen enkel sak å invitere til bursdag når leiligheten består av to rom. Å låne AKS-lokaler kan være tidkrevende.

Historien om Lucia illustrerer like fullt en krevende virkelighet og en vanskelig balansegang. På Trosterud skole har minoriteten blitt majoritet. Den ser ut til å ha utøvd sin makt til å skape en ufølsom kultur.

Skolen kan ikke bagatellisere dette, og må bruke tilgjengelige virkemidler for å slå

Lucia (11) skal begynne på privatskole til høsten. Nina Øystad-Larsen og mannen har valgt å la henne skifte skole fordi hun mistrikkedes på Trosterud skole. Foto: Tomm W. Christiansen

ned på majoritetens maktutøvelse. Det gjelder å lytte og skape åpenhet.

Samtidig er sjansen for at det er en melaninrik 11-åring på vestkanten i Oslo som tenker det samme som Lucia stor.

Å være minoritetselev på en skole dominert av hvite elever kan også være sårt og skummelt. Utbredelsen av P-ordet og N-ordet er større enn man kunne tro. Noen av dem bytter også skole.

Er det realistisk at dette vil ta slutt? Det deprimerende svaret er trolig nei. Men skolen kan og bør ta grep for å begrense slik utenforskap.

Krevende balansegang. Helt inntil nylig har jeg hatt barn på grunnskole i Grorud-dalen. Det er jeg takknemlig for. Nå går de på videregående.

Jeg har tatt imot mine sønners venner hjemme. Noen av dem har sagt «wallah», «haram» og «Allahs 99 navn» flere ganger i en setning enn man skulle tro var mulig. Jeg har humret bekymret.

Er det et uttrykk for dypfestet religiøsitet, en identitetsmarkør eller sosiolekt? Det kommer kanskje an på ørene som lytter.

Det er heller ikke ukjent at innvandrerforeldre er rådville når det gjelder barnas identitet og tilhørighet. De må håndtere kompliserte spørsmål som går rett inn i kjernen av hvem man er og hvor man kommer fra. Jeg har levd og lever i det selv.

Det er ikke uvanlig at utvandrere blir kulturkonservative i møte med det nye. Det er noe av grunnen til at polakker sen-

der sine barn på lørdagsskole, i likhet med tamilene. Andre vil lære barna sine koranen.

Slik tidsbruk bryter nok normen for hva det ventes at et etnisk norsk barn skal fylle sin fritid med. Mange innvandrere lever under helt andre forutsetninger enn etnisk norske. De kan ikke og vil kanskje ikke kopiere den hvite middelklassens liv.

Ulike leirer. Historien om Lucia henger sammen med andre artikler Aftenposten har skrevet om osloskoler der det er få elever med etnisk norsk bakgrunn.

På Vahl skole ønsker Anissa Anisa Mohamed at barna hennes skal få flere norske venner. Den drømmen bidrar Lina Oma til å realisere. Hun har aktivt valgt Vahl skole til sin datter som en av tre (!) familier. På Tøyen skole har man klart å snu den «hvite flukten» gjennom ressurssterke foreldre.

Episoden på Linderud skole nylig der elever ikke ville håndhilse på rektor og hennes påfølgende reaksjon, er også en påminnelse om spenningene i Oslos skoler.

Det som skjedde der, har på et vis fellesstrekk med foreldrenes valg om å ta datteren ut av Trosterud skole. Det har oppstått en kultur man ikke ønsker å være del av.

Jeg har tenkt mye på utbruddet til rektoren på Linderud den siste tiden:

- Folkens, vi bor i Norge.

Ja, det gjør «vi». Det innebærer mye. Mange bor også i Oslo som er delt av en kløft mange ikke kan eller vil overstige. Det leves (for) mange parallelle liv i denne byen.

Det er på skolen mulighetene finnes for å minske dette gapet. Det må skje med empati og innsikt. Hver dag i skolegårder oppstår det små og store verdikonflikter. Hvordan rektorene velger å løse disse er avgjørende.

Noen av dem kan det ikke forhandles om. Det var på sin plass at Utdanningsetaten nylig sendte ut en presisering til alle skoler om at det ikke er fritak for obligatorisk undervisning om kjønns mangfold, inkludering og verdien av menneskeverd. Det skjedde fordi det sirkulerte et fritakskjema for pride. Det finnes kulturkollisjoner, også i Norge.

Oslo-skolen rommer alle hovedstadens utfordringer. Det gjelder å skape en felles kultur der behovene til minoritet og majoritet balanseres. Fordømmelse og forakt kan uansett ikke være veien å gå - for noen av partene.

→ Les mer på side 4

Det er ikke uvanlig at utvandrere blir kulturkonservative i møte med det nye